

Generalitat de Catalunya

Situació jurídica i econòmica dels serveis funeraris a Catalunya: necessitat (urgent) de reforma

Document d'estudi del Grup de Treball

Juliol de 2017

Motivació

- ❑ Fa més de 20 anys, el *Reial Decret Llei 7/1996 sobre mesures urgents de caràcter fiscal i de foment i liberalització de l'activitat econòmica* **va liberalitzar la prestació dels serveis funeraris** (art. 22) suprimint-los de la llista de serveis essencials reservats a les entitats locals a partir de la modificació de la Llei 7/1985 reguladora de les bases del règim local (art. 86.3).
- ❑ Tot i els canvis normatius realitzats en aquests últims anys tant a nivell nacional (Llei 24/2005 i Llei 25/2009) com català (Llei 2/1997 i Decret 209/1999), la realitat és que la liberalització dels serveis funeraris no ha tingut l'efecte desitjat.
- ❑ Organismes de competència com l'ACCO i la CNMC porten temps publicant informes on s'explica la situació del sector, la necessitat d'una nova normativa adaptada als principis bàsics de bona regulació i aconsellant sobre les línies que hauria de seguir el legislador per aconseguir un sector més competitiu i dinàmic.
- ❑ Els preus excessivament elevats, les queixes dels operadors econòmics i ciutadans i l'anunci de l'Ajuntament de Barcelona són prova fefaent de què existeix marge de millora per assolir un major excedent del consumidor en benefici de l'interès general.

Tot plegat, torna a posar a l'agenda política la necessitat d'una reforma normativa de gran calat en l'àmbit dels serveis funeraris.

Motivació

Per aquest motiu, el Govern de la Generalitat de Catalunya ha creat un **Grup de Treball Interdepartamental** format pels departaments de Governació, Administracions Públiques i Habitatge, Presidència, Salut, Territori i Sostenibilitat i Vicepresidència, Economia i Hisenda amb les següents tasques i calendari:

1º fase: gener-
març

Tasca 1. Identificació de la normativa afectada

Tasca 2. Identificació de la problemàtica en el sector dels serveis funeraris des del punt de vista de la competència i regulació i dels drets de les persones

2º fase: abril-
juny

Tasca 3. Objectius i propostes de solucions

Tasca 4. Recomanacions a l'Estat i als ens locals

Aquest document dóna resposta a les quatre tasques del Pla de Treball i proposa realitzar un procés de consulta prèvia a la modificació normativa.

TASCA 1: IDENTIFICACIÓ DE LA NORMATIVA

- ❑ El **Reial Decret Llei 7/1996, que va suposar l'inici de la liberalització de la prestació dels serveis funeraris a Espanya (article 22)**, va sorgir a partir d'una recomanació del Tribunal de Defensa de la Competència d'excloure els serveis funeraris de la llista de sectors reservats als ens locals a partir de la modificació de la Llei 7/1985 reguladora de les bases del règim local (art. 86.3).
- ❑ En concret, el **RD Llei 7/1996** va establir que els ajuntaments podien sotmetre la prestació de serveis funeraris a un règim d'autorització reglada amb *numerus apertus*, de manera que podrien exercir l'activitat tots els operadors que complissin els requisits exigits i que acreditessin que disposen dels mitjans materials necessaris per a realitzar el transport de cadàvers.
- ❑ Anys més tard, la **Llei 24/2005 de reformes per a impulsar la productivitat** va modificar, mitjançant el seu article 23, l'article 22 del RD Llei 7/1996, que va reconèixer **l'eficàcia nacional de l'autorització per a l'activitat de trasllat de cadàvers**. També va determinar que els requisits per obtenir l'autorització s'havien d'establir d'acord amb els criteris mínims que, en el seu cas, fixessin l'Estat i les CCAA. Va advertir que les normes que reguessin els requisits de les autoritzacions per a la prestació de serveis funeraris no podien contenir exigències que desvirtuessin la liberalització del sector.
- ❑ Finalment, la **Llei 17/2009 sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici** va establir un nou marc per a la regulació de les activitats de serveis (entre ells, els serveis funeraris) en el sentit que qualsevol règim d'autorització ha d'estar justificat per una Raó Imperiosa d'Interès General (RIIG) i ha de ser proporcionat i no discriminatori.
- ❑ Per altra part, la **Llei 25/2009 de transposició de la Directiva de Serveis**, mitjançant la disposició addicional setena, va fixar que, en el termini de 6 mesos, el Govern de l'Estat havia de realitzar un estudi sobre els serveis funeraris i proposar canvis normatius per tal de garantir la llibertat d'elecció dels prestadors de serveis funeraris així com impulsar l'eliminació d'altres obstacles. Tot i que l'Estudi es va realitzar i les propostes de modificació es van plasmar en un projecte de llei, aquest no va veure la llum.

Recomanacions contingudes en l'Estudi del Ministeri d'Economia i Hisenda (juny 2010):

- ❑ Revisar la normativa reguladora de l'accés a l'activitat, amb l'objectiu d'establir un règim d'habilitació més proporcionat.
- ❑ Actualitzar la normativa aplicable als tanatoris, tenint en compte els avenços tècnics i sanitaris, així com analitzar vies per a millorar l'accés a aquestes instal·lacions per part dels operadors de serveis funeraris, doncs aquest accés semblava ser un dels obstacles a la competència.
- ❑ Declarar lliure, a l'interior de l'Estat, el trasllat de cadàvers que han mort per una causa que no representa un perill sanitari, un cop realitzats els tràmits de certificat de defunció i del Registre Civil, durant les 48 h següents al decés. S'especifica que, en aquests casos, el trasllat no s'hauria de condicionar a cap tipus d'autorització ja que no comporta cap risc sanitari.
- ❑ Obligar les empreses funeràries a oferir la llista de preus als seus clients en un lloc visible, amb la finalitat d'incrementar la transparència sobre els preus dels serveis oferts.
- ❑ Reforçar el règim d'infraccions i sancions, i els serveis d'inspecció. En aquesta línia de protecció dels usuaris, evitar determinades pràctiques inadequades de captació de serveis als hospitals i residències geriàtriques, i garantir que la informació que s'ofereix en aquests centres sobre els prestadors de serveis funeraris sigui transparent i afavoridora de la competència.

Aquestes recomanacions es varen tenir en compte en el projecte de llei elaborat l'any 2011

Redactat vigent de l'article 22 del RDL 7/1996: principi d'eficàcia nacional de les autoritzacions en el trasllat de cadàvers

Article 22 RDL 7/1996 (modificat per art. 23 Llei 24/2005)

Se modifica el artículo 22 del Real Decreto-ley 7/1996, que pasa a tener la siguiente redacción:

“Se liberaliza la prestación de los servicios funerarios.

Sin perjuicio de lo anterior, los Ayuntamientos podrán someter a autorización la prestación de dichos servicios. La autorización tendrá carácter reglado, debiéndose precisar normativamente, de acuerdo con los criterios mínimos que, en su caso, fijen el Estado y las Comunidades Autónomas en desarrollo de sus competencias, los requisitos objetivos necesarios para obtenerla y se concederá a todo solicitante que reúna los requisitos exigidos y acredite disponer de los medios materiales necesarios para efectuar el transporte de cadáveres. Las normas que regulen los requisitos de las autorizaciones para la prestación de estos servicios no podrán establecer exigencias que desvirtúen la liberalización del sector.

Los prestadores de servicios funerarios que obtengan de cualquier Ayuntamiento la autorización a que hace referencia el párrafo anterior, conforme a los criterios en él expresados, **podrán realizar en todo el territorio español la actividad asociada a sus funciones principales consistente en el traslado de cadáveres**, cumpliendo en cada caso los requisitos establecidos en las normas de policía sanitaria mortuoria aplicables.”

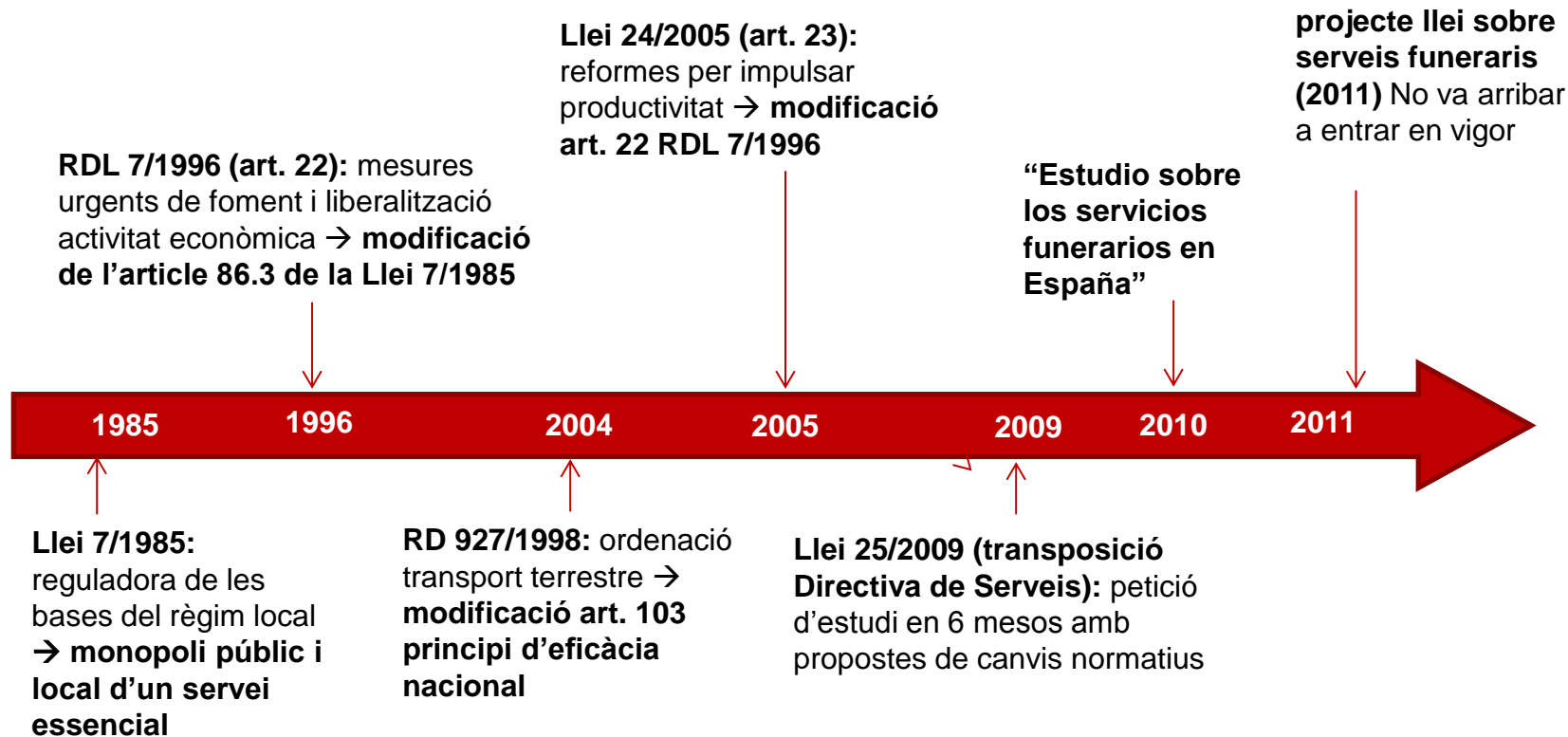
Liberalització
serveis
funeraris
(autorització a
privats)

Principi
eficàcia
nacional de les
autoritzacions

TASCA 1: Identificació de la normativa

Normativa estatal

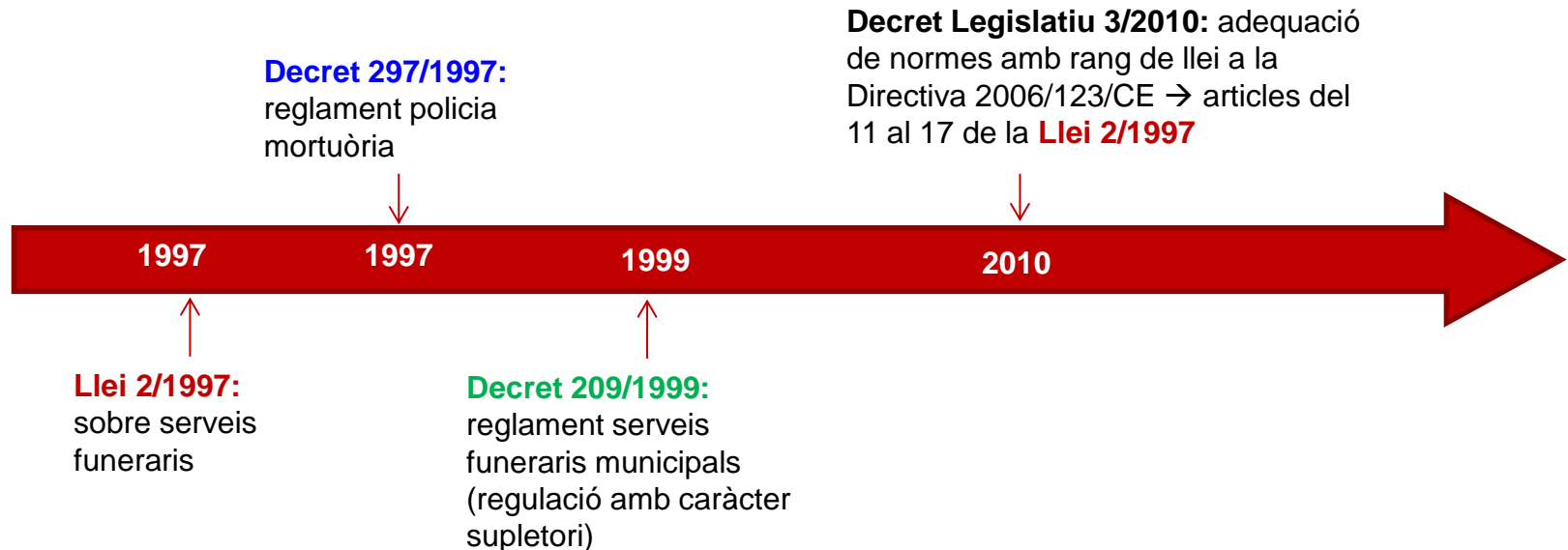
Actualment, la normativa estatal té un caràcter extremadament generalista. En el seu moment, va obrir el mercat a la competència privada mitjançant autorització, va establir el principi D'EFICÀCIA NACIONAL DEL TRASLLAT DE CADÀVERS i impossibilitava que es desvirtues la liberalització del sector. Alhora, marcava de forma general el funcionament de les autoritzacions i la seva aplicabilitat.

- ❑ La **Llei 2/1997 sobre serveis funeraris**, posterior al RDL 7/1996, va definir els serveis funeraris com un servei essencial d'interès general i va obligar les empreses privades a obtenir una autorització municipal prèvia per a exercir aquesta activitat. La **Llei 2/1997** va establir uns principis generals que els ajuntaments havien de respectar si dictaven ordenances o reglaments que regulessin, en exercici de les seves competències, l'atorgament de les autoritzacions per a prestar aquests serveis.
- ❑ També va permetre que, per a prestar el servei, es poguessin exigir requisits mínims de personal, de vehicles, de fèretres i d'altres mitjans indispensables. La norma va precisar que tots aquests requisits havien d'estar justificats per objectius relacionats amb la qualitat del servei, havien de ser proporcionals a la població i a l'índex de mortalitat del municipi i no podien vulnerar la llibertat de concurrència entre empreses funeràries.
- ❑ Així mateix, la **Llei 2/1997** establí que les ordenances i reglaments municipals podien exigir a les empreses funeràries la prestació del servei de tanatori (amb un nombre de sales determinat) i disposar d'un local propi en el terme municipal. També va preveure que el transport de cadàvers podia ser realitzat per una empresa autoritzada en el municipi d'origen (lloc de defunció) o bé en el municipi de destí (lloc d'inhumació o cremació).
- ❑ La **majoria d'ajuntaments** de Catalunya de dimensió mitjana o gran **van aprovar normes reguladores de la prestació de serveis funeraris**. Amb freqüència, aquestes normes locals van establir requisits desproporcionats per a obtenir l'autorització, que eren injustificadament restrictius, i que dificultaven o impedien l'entrada de nous operadors en el mercat i, en conseqüència, es reforçava la posició dels establerts, sovint en situació de monopoli local.

- ❑ Als municipis que no van aprovar normativa pròpia (sovint de dimensió reduïda) en aquesta matèria els és d'aplicació el **Decret 209/1999 pel qual s'aprova el Reglament que regula, amb caràcter supletori, els serveis funeraris municipals**, el qual també presenta requisits injustificadament restrictius, tot i que en menor mesura que la majoria de les ordenances i reglaments municipals.
- ❑ Paral·lelament, la Generalitat de Catalunya va aprovar el seu propi **reglament de policia mortuòria** amb el **Decret 297/1997** mitjançant el qual es regula i defineix l'activitat de la policia mortuòria, així com els requisits tècnics que s'han de complir per a realitzar certs procediments.
- ❑ Finalment, el **Decret Legislatiu 3/2010 per a l'adequació de normes amb rang de llei a la Directiva de Serveis** va modificar la **Llei 2/1997** i va reconèixer l'eficàcia, a tot el territori català, de l'activitat de transport funerari i de les funcions que li són associades (subministrar el fèretre i realitzar les pràctiques higièniques en el cadàver), així com la gestió dels tràmits administratius preceptius. Per aquest motiu, l'empresa funerària ha d'obtenir l'autorització en el municipi on està establerta i no on vol realitzar les seves activitats (redactat anterior).
- ❑ També preveu que les ordenances o reglaments municipals poden continuar exigint requisits mínims de mitjans només per a garantir la qualitat del servei sempre i quan siguin proporcionats i respectin la lliure competència. D'altra banda, ja no s'exigeix a l'operador la prestació del servei de tanatori (amb un nombre mínim de sales de vetlla) ni disposar d'un local propi en el terme municipal.

TASCA 1: Identificació de la normativa

Normativa catalana

Article 1 Llei 2/1997

1. Els serveis funeraris tenen la condició de **servei essencial d'interès general**, el qual pot ésser prestat per **l'Administració, per empreses públiques o per empreses privades, en règim de concurrència en tots els casos**.
2. La prestació dels serveis funeraris **és sotmesa a les mesures de control, de policia i d'autorització establertes per aquesta Llei, per la normativa de policia sanitària mortuòria i pels reglaments o les ordenances locals**.

Article 2 Llei 2/1997

1. Els **municipis són l'administració competent en matèria de serveis funeraris** i són els responsables de garantir-ne l'existència i la prestació a tota la col·lectivitat local.
2. Els municipis, en el marc d'aquesta Llei, de la legislació sanitària i de la de règim local, gaudeixen de potestat per a regular els serveis funeraris, amb la finalitat d'assegurar l'efectivitat dels principis d'universalitat, d'accessibilitat, de continuïtat i de respecte dels drets de les persones usuàries.

TASCA 1: Identificació de la normativa

Normativa catalana

Definició serveis funeraris: **Art. 4.1 Llei 2/1997** i **Art. 13.1 Decret 209/1999**:

Llei 2/1997 (Article 4.1)	Decret 209/1999 (Article 13.1)
a) Informar i assessorar sobre el servei	a) Proporcionar la informació i l'assessorament pertinent sobre els aspectes jurídics i tècnics del servei a les persones que sol·licitin la prestació d'alguna o d'algunes de les funcions que integren l'activitat dels serveis funeraris
b) Subministrar el fèretre , que ha de tenir les característiques que corresponguin segons el servei de què es tracti, i urnes cineràries i de restes, si s'escau.	b) Subministrar el fèretre. Aquest ha de tenir les característiques que calguin, segons el servei de què es tracti en cada cas, i de conformitat amb el que estableix la normativa sobre policia sanitària mortuòria . c) Subministrar urnes de cendres i de restes cadavèriques , si escau, quan el supòsit que concorre exigeixi disposar-ne.
c) Fer les pràctiques higièniques necessàries en el cadàver, col·locar-lo en el fèretre i transportar-lo des del lloc de la defunció fins al domicili mortuori, si s'escau, o fins al lloc de destinació final mitjançant un vehicle de transport funerari.	d) Fer les pràctiques higièniques en el cadàver que siguin necessàries, d'acord amb el que preveu la normativa sobre policia sanitària mortuòria . e) Col·locar el cadàver en el fèretre i transportar-lo des del lloc de la defunció fins al domicili mortuori, si escau, i fins al lloc de destinació final mitjançant un vehicle de transport funerari autoritzat de conformitat amb la normativa aplicable.
d) Fer la gestió dels tràmits administratius perceptius per a tot el procés fins a l'enterrament o la incineració, de conformitat amb la normativa aplicable, i per a la inscripció de la defunció en el Registre Civil.	g) Gestionar els tràmits administratius preceptius per a la inscripció de la defunció en el Registre Civil.

Funcions obligatòries

e) Fer les pràctiques sanitàries en el cadàver	h) Fer en el cadàver les pràctiques sanitàries exigibles d'acord amb la normativa sobre policia sanitària mortuòria .
f) Prestar els serveis de tanatori , en condicions físiques adequades per a la vetlla	i) Prestar els serveis de tanatori en condicions físiques adequades per a la vetlla del cadàver.
	j) Altres activitats complementàries (veure art. 14.1 Decret 209/1999)

ART. 4.2 Llei 2/1997 → Les entitats prestadores dels serveis funeraris han d'assumir la gestió de les funcions a què fan referència les lletres a, b, c i d de l'apartat 1, i no poden condicionar-ne la prestació a la **contractació d'activitats complementàries**. També poden gestionar la resta de funcions establertes per l'apartat 1, i altres prestacions complementàries, d'acord amb els costums locals.

ATENCIÓ!!! INTERPRETACIÓ DEL TSJC → Sembla que no es pot interpretar que la vinculació contractual del servei de tanatori als serveis inclosos a les lletres a), b), c) i d) de l'article 4.1 estigui prohibida ja que el TSJC ha interpretat que activitats complementàries són aquelles que estableix **l'article 14.1 del Decret 209/1999**.

Article 14 Decret 209/1999

Altres activitats complementàries

14.1 Són activitats complementàries, d'acord amb **l'article 4.2 de la Llei 2/1997**, de 3 d'abril, entre d'altres:

- a) La instal·lació de la capella ardent, la vigilància del fèretre i l'acompanyament.
- b) La pompa interior, que inclou flors i taula de signatures.
- c) La pompa exterior, que inclou la contractació de vehicles d'acompanyament, recordatoris, esqueles mortuòries i altres.
- d) Les gestions davant l'Església catòlica i altres organitzacions corresponents a la resta de confessions religioses.
- e) La incineració.
- f) Les prestacions complementàries d'acord amb els costums locals.

14.2 Les activitats complementàries han de constar amb tota claredat en el catàleg que preveu l'article 27 d'aquest Reglament.

14.3 Les activitats complementàries s'han de fer a partir de la sol·licitud efectuada per les persones usuàries que es facin càrrec de la persona difunta, i en els termes del que aquestes acordin amb l'entitat prestadora dels serveis funeraris, i no poden ser utilitzades per condicionar les funcions que preveu l'article 13.

TRANSPORT DE CADÀVERS

Article 5 Llei 2/1997

1. **Les entitats habilitades per prestar serveis funeraris en el municipi on tenen la seu, tant si és dins com fora de Catalunya, poden prestar lliurement el servei de transport de cadàvers a qualsevol municipi de Catalunya.** El transport pot portar associades les funcions compreses a l'article 4.b) i c) i la gestió dels tràmits administratius preceptius per a tot aquest procés.
2. Les persones que volen accedir al servei de transport de cadàvers poden contractar lliurement amb diferents entitats prestadores de serveis funeraris la realització per separat de les diverses prestacions que la funció de transport du associada.

Article 16 Decret 209/1999 i ss (17-18-19)

1. El **transport del cadàver** o de les restes cadavèriques, ja sigui en la seva modalitat de conducció o trasllat segons preveu la **normativa de policia sanitària mortuòria**, el poden fer les entitats prestadores dels serveis funeraris que **estiguin autoritzades degudament en els termes municipals on es trobi el cadàver o en el lloc on s'ha de fer la inhumació o la incineració.**
2. El transport del cadàver o de les restes cadavèriques pot portar associat: fer les pràctiques higièniques necessàries; subministrar el fèretre; col·locar el cadàver o les restes cadavèriques en el fèretre i transportar-lo des del lloc de la defunció fins al domicili mortuori, si escau, i fins al lloc de destinació final des del domicili mortuori, el cementiri o el lloc d'enterrament, segons el cas; i fer la gestió dels tràmits administratius preceptius per a tot aquest procés.
D'acord amb el que preveu el paràgraf anterior, l'usuari es troba facultat per contractar, lliurement, amb diferents entitats prestadores dels serveis funeraris, la realització, per separat, de les diverses prestacions que porta associada la funció del transport.
3. **Quan l'entitat que fa el transport és de les autoritzades per prestar els serveis funeraris en un municipi diferent d'aquell en el qual ha de recollir el cadàver o les restes cadavèriques, aquesta entitat prestadora ha d'acreditar la seva autorització quan sigui requerida per l'ajuntament d'aquest segon municipi.**

Article 7 Llei 2/1997

AUTORITZACIÓ SERVEIS FUNERARIS

1. Els serveis funeraris poden ésser gestionats pels ajuntaments o per empreses privades.
2. Les **empreses privades de serveis funeraris** han d'obtenir **l'autorització de l'ajuntament del municipi on estan establertes**. Les ordenances o els reglaments municipals han de regular les condicions per a l'atorgament d'aquestes autoritzacions, d'acord amb els criteris següents:
 - a) Les autoritzacions han de ser reglades: s'han d'atorgar a totes les empreses que compleixen els requisits fixats.
 - b) L'atorgament de les autoritzacions s'ha de condicionar al compliment per les entitats funeràries dels requisits que estableix la normativa sanitària, a la garantia dels principis de continuïtat i universalitat dels serveis, i al respecte dels drets de les persones usuàries.
 - c) Amb la finalitat de garantir el principi de continuïtat dels serveis funeraris, els ajuntaments poden establir l'obligació de constituir una fiança com a requisit previ a l'atorgament de l'autorització.
 - d) Amb la finalitat de garantir el principi d'universalitat en l'accés als serveis funeraris, els ajuntaments poden atorgar l'autorització amb la condició que el servei es presti gratuïtament o de forma bonificada a les persones que, d'acord amb les indicacions dels serveis socials municipals, ho requereixin per manca de mitjans econòmics propis, o en els casos en què ho acordi l'autoritat judicial.
L'ajuntament ha de distribuir aquestes prestacions forçoses entre les empreses de serveis funeraris que operen en el terme municipal, de manera proporcional a la facturació de cadascuna.
 - e) L'atorgament de les autoritzacions ha de respectar els principis de lliure competència i d'igualtat.
3. Les empreses funeràries són sotmeses a les potestats municipals d'inspecció, amb la finalitat de comprovar que compleixen en tot moment els requisits i les condicions a què són sotmeses llurs activitats.
4. L'atorgament de l'autorització regulada per aquest article queda condicionat a l'obtenció de les **altres autoritzacions** que calguin per a l'exercici de l'activitat.
5. Els ajuntaments poden constituir empreses mixtes, amb capital o amb gestors privats, amb la finalitat de prestar els serveis funeraris. Per a la constitució d'aquestes empreses, cal complir els requisits establerts per la legislació de règim local amb aquesta finalitat. El que estableix aquest article també és aplicable a les empreses mixtes.

Art. 50 Decret 209/1999

Necessitat d'autorització prèvia

1. Tota empresa que vulgui **prestar els serveis funeraris en un municipi ha d'obtenir, amb caràcter previ, l'autorització del seu ajuntament**, amb la qual l'empresa acredita que compleix els requisits que estableix aquest Reglament i **queda habilitada** per prestar els serveis funeraris amb els drets, els deures i les obligacions que hi són inherents.
2. L'ajuntament ha d'atorgar aquesta autorització a tota empresa que la sol·liciti i que compleixi els requisits esmentats.
3. A més de l'autorització citada, l'empresa ha de disposar, quan sigui procedent, de les altres autoritzacions i llicències exigides per la normativa sectorial d'aplicació.
4. L'autorització per prestar els serveis funeraris es regeix per la normativa sobre llicències i autoritzacions que estableix el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals, aprovat pel Decret 179/1995, de 13 de juny.

Article 51 Decret 209/1999

Requisits que cal justificar

1. Per obtenir l'autorització, l'empresa interessada ha de justificar que reuneix els requisits que calguin en els termes del que preveu el **capítol 2 del títol 4 d'aquest Reglament**.
2. L'atorgament de les autoritzacions s'ha de condicionar, en qualsevol cas: al compliment, per part de les empreses funeràries, dels requisits establerts per la normativa aplicable per al manteniment i el respecte de les condicions sanitàries; a la garantia del principi de continuïtat dels serveis, i al respecte dels altres drets de les persones usuàries definits per la Llei 2/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris, per aquest Reglament i per altres normes.
3. L'atorgament de l'autorització ha de respectar, en tot cas, els principis de lliure concurrència i d'igualtat i no pot permetre ni habilitar per a actuacions ni facultats contràries al que preveu aquest Reglament.

Capítol 2 del Títol 4 del Decret 209/1999. Entitats que presten serveis funeraris

- Capítol 2. Requisits previs de l'empresa
 - Secció 1: Requisits jurídics i econòmics (art. 22 a 26)
 - Secció 2: Instal·lacions i mitjans materials (art. 27 a 34)
 - Secció 3: Personal (art. 35 a 36)

Articles 22 a 36

Decret 209/1999

Article 22 Requisits	Perquè una empresa sigui autoritzada per prestar els serveis funeraris ha d'acreditar, segons s'escaigui, la seva personalitat i constitució, i també la seva solvència econòmica, financera, tècnica i professional, d'acord amb el que estableixen la normativa civil i mercantil i aquest Reglament.
Article 23 Capital mínim	L'empresa societària que vulgui ser autoritzada per prestar els serveis funeraris en el municipi ha d'acreditar un capital social mínim de 6.000.000 de pessetes [uns 36.000 euros] . Quan l'empresa sigui una persona física, aquesta ha d'acreditar que el valor dels béns afectats a l'activitat de prestació dels serveis funeraris és de 6.000.000 de pessetes, com a mínim.
Article 24 Justificació solvència financera	L'empresa ha de justificar la seva solvència financera mitjançant els documents següents: a) L'informe favorable d'una institució financera. b) L'assegurança de responsabilitat civil, l'import de la qual ha de ser proporcional al volum de l'activitat econòmica de l'empresa. c) Si es tracta d'una societat, llevat que sigui de nova constitució, la presentació de balanços o d'extractes d'aquests, d'acord amb el que preveu la normativa d'aplicació en matèria societària. d) La constitució d'una fiança, d'acord amb el que preveu l'article 25.
Article 25 Constitució i finalitat de la fiança	La fiança que l'empresa ha de constituir s'ha de dipositar a la caixa de l'ajuntament i pot adoptar qualsevol de les modalitats que estableix la normativa vigent en matèria de contractació de les administracions públiques. La fiança s'ha de constituir amb la finalitat de garantir el principi de continuïtat dels serveis funeraris i el compliment dels deures i de les obligacions que es regulen en aquest Reglament. La fiança ha de respondre, a més, dels supòsits següents: a) El cost dels serveis funeraris de prestació forçosa que preveu l'article 40, en el cas que l'empresa es negui a prestar-los. b) Les sancions que es poden imposar a l'empresa d'acord amb el que preveu l'article 64. c) El valor de la confiscació [...].
Article 26 Modificació i devolució de la fiança	26.1 L'empresa ha de reposar la fiança, quan sigui procedent d'acord amb el que estableix aquest Reglament, i a sol·licitud justificada de l'ajuntament. 26.2 L'empresa ha d'adaptar l'import de la fiança a les variacions que experimentin [...] 26.3 La fiança, d'acord amb l'article 8.3 de la Llei 2/1997, de 3 d'abril, no pot ser retornada mentre sigui vigent l'autorització per prestar els serveis funeraris en el municipi [...]

Article 27 Catàleg de prestacions	<p>27.1 Les entitats que prestin els serveis funeraris en el municipi han de disposar d'un catàleg en el qual s'ha d'especificar la totalitat de les prestacions que són ofertes al públic, amb la indicació detallada de les característiques d'aquestes prestacions, dels mitjans materials amb els quals compta per dur-les a terme i dels preus aplicables, i aquesta especificació no pot induir a confusió.</p> <p>27.2 Les entitats que prestin els serveis funeraris en el municipi han de lliurar a l'ajuntament un exemplar del catàleg citat, un cop hagin estat autoritzades per prestar els serveis. Aquest catàleg s'ha d'actualitzar sempre que es produeixin modificacions del seu contingut i ha de trobar-se a l'ajuntament a la disposició de les persones interessades que el vulguin.</p>
Article 28 Registre	<p>Les entitats que prestin els serveis funeraris en el municipi han de portar un registre en el qual s'ha de fer constar els serveis que duguin a terme, amb l'especificació de les dades següents [...].</p>
Article 29 Llibre de reclamacions	<p>29.1 Les entitats que prestin els serveis funeraris en el municipi han de tenir un llibre de reclamacions a disposició del públic. Aquest llibre ha de trobar-se diligenciat per l'ajuntament en tots els seus folis.</p> <p>29.2 El llibre de reclamacions ha de restar a disposició de l'ajuntament i aquest l'ha de verificar, com a mínim, un cop l'any, i també quan alguna persona interessada presenti, davant l'ajuntament, una denúncia sobre la prestació dels serveis. Correspon al secretari de la corporació estendre els certificats de les dades que hi constin.</p>
Article 30 Establiment per atendre les persones usuàries	<p>30.1 L'empresa, perquè li sigui atorgada l'autorització municipal per prestar els serveis funeraris, ha de disposar en el terme municipal, com a mínim, d'un establiment, el qual s'ha de poder utilitzar com a oficina administrativa i ha de tenir el personal necessari per atendre les persones usuàries.</p> <p>30.2 En l'oficina administrativa s'han de trobar també: el catàleg de prestacions, el registre de serveis que es prestin i el llibre de reclamacions que preveuen els articles 27, 28 i 29 d'aquest Reglament, respectivament.</p> <p>30.3 L'horari per prestar aquests serveis per tal d'atendre les persones usuàries i contractar amb elles els serveis corresponents s'ha d'especificar en el projecte d'establiment i de prestació dels serveis funeraris que l'entitat sol·licitant de l'autorització ha de presentar. En tot cas sempre s'ha de garantir l'atenció al públic en la prestació del servei.</p>

Decret 209/1999

Article 31 Servei de tanatori

31.1 Les instal·lacions de tanatori permanent de les quals puguin disposar les entitats que prestin els serveis funeraris han d'estar ubicades en una edificació, aïllada respecte de cap altre edifici, en la qual no visqui cap veí, excepció feta del vigilant, si és el cas. Aquestes instal·lacions s'han d'ajustar al que preveu aquest article.

31.2 El tanatori ha de comptar amb:

- a) **Sala de vetlla.** [...].
- b) **Àrea de treball.** [...].
- c) **Serveis d'atenció al públic.** [...].
- d) **Àrea reservada als vehicles.** [...].
- e) **Estacionament per a vehicles.** [...].

31.3 El tanatori pot comptar igualment amb una **sala d'exposició de fèretres i d'urnes de cendres i també amb un local per guardar els vehicles que utilitzi l'empresa**, amb els mitjans necessaris per mantenir els vehicles en bones condicions d'utilització i neteja.

31.4 La prestació dels serveis de tanatori ha d'estar **disponible les vint-i-quatre hores del dia**, tant en dies feiners com festius. Pel que fa a les sales de vetlla, l'horari d'obertura d'aquestes s'ha d'especificar en el projecte d'establiment i de prestació dels serveis funeraris per tal que l'ajuntament pugui apreciar-ne la suficiència.

Article 32 Utilització d'altres instal·lacions	<p>32.1 Si l'entitat que vol ser autoritzada per prestar els serveis funeraris en un municipi <u>no disposa, ni en el terme municipal d'aquest ni en cap altre, del servei de tanatori en els termes del que preveu l'article 31 d'aquest Reglament, aquesta entitat pot pactar, amb altres entitats que prestin els serveis funeraris en el mateix terme municipal o en un altre de diferent</u> o també, si escau, amb un centre hospitalari o amb l'entitat titular d'un cementiri, la utilització de les seves instal·lacions i mitjans. Aquesta entitat que vol ser autoritzada ha de comunicar aquests pactes a l'ajuntament del municipi on radiquin les instal·lacions esmentades.</p> <p>32.2 L'entitat, abans que li sigui atorgada l'autorització, ha de manifestar els aspectes corresponents al supòsit de l'apartat 1 en el projecte d'establiment i de prestació dels serveis funeraris.</p>
Article 33 Nombre mínim de vehicles	<p>33.1 L'empresa ha de disposar, com a mínim, d'un vehicle. El vehicle o vehicles han de ser adequats per al transport del cadàver o de les restes cadavèriques, ja sigui en la seva modalitat de conducció o de trasllat, de conformitat amb el que regula la normativa de policia sanitària mortuòria. El vehicle o vehicles s'han de trobar en tot moment en bones condicions d'utilització i neteja.</p> <p>33.2 L'empresa ha de fer constar, en el projecte d'establiment i de prestació dels serveis funeraris que preveu l'article 52.1.b) d'aquest Reglament, el nombre mínim de vehicles que utilitzarà per prestar el servei.</p>
Article 34 Altres mitjans	<p>L'empresa que presti els serveis funeraris és responsable de mantenir els vehicles, els estris, les robes i la resta de material que s'ha d'emprar per prestar el servei en bones condicions de neteja i desinfecció, per a la qual cosa ha de disposar dels mitjans adients.</p>

Decret 297/1997 pel qual s'aprova el Reglament de policia sanitària mortuòria

Decret 297/1997	
Article 4	L'atorgament de les autoritzacions sanitàries previstes en aquest Reglament i, en general, l'aplicació del que aquest disposa, s'entén sens perjudici de la intervenció judicial que escaigui en cada cas
Article 25	Per a la conducció d'un cadàver no és necessària autorització sanitària , llevat del cas que estigui comprès en el grup I de l'article 8 d'aquest Reglament . En aquest cas l'autorització és atorgada pel delegat territorial del Departament de Sanitat i Seguretat Social de l'àmbit corresponent
Article 26	La conducció de cadàvers s'ha d'efectuar en: a) vehicles automòbils proveïts de la corresponent autorització per a la prestació de serveis de transport funerari
Article 37	37.1 Les operacions d'embalsamament , de conservació transitòria i de tanatoplàstia sobre cadàvers han de ser realitzades per un metge designat lliurement per la família del difunt, i requereixen la corresponent autorització del delegat territorial del Departament de Sanitat i Seguretat Social de l'àmbit corresponent, sens perjudici de l'autorització judicial que pugui ser necessària d'acord amb la normativa vigent

TASCA 1: Identificació de la normativa

En relació amb l'eficàcia en tot el territori català de l'autorització municipal de serveis funeraris....

Municipis AMB ordenança pròpia

Llei 2/1997 (primera versió)

Ordenança municipal

Llei 2/1997 (versió 2010)

La majoria d'ajuntaments de dimensió mitjana i gran tenen ordenances pròpies que es basen sovint en la primera versió de la Llei 2/1997 i NO han estat actualitzades

Municipis SENSE ordenança pròpia

Llei 2/1997 (primera versió)

Decret 209/1999 (versió única)
Decret 297/1997 (versió única)

Llei 2/1997 (versió 2010)

En aquests municipis (que són relativament pocs), els hi és d'aplicació la nova versió de la Llei 2/1997 i els decrets 209/1999 i 297/1997 que no estan actualitzats

TASCA 1: Identificació de la normativa

En relació amb l'eficàcia en tot el territori català de l'autorització municipal de serveis funeraris....

- En relació amb la normativa catalana, cal destacar que, arran de la transposició de la Directiva de Serveis, es varen introduir modificacions a la Llei 2/1997 per fer efectiu el principi d'eficàcia, a tot el territori català, de l'activitat de transport funerari i de les funcions que li són associades (subministrar el fèretre i realitzar les pràctiques higièniques en el cadàver) així com la gestió dels tràmits administratius preceptius → **Art. 5 Llei 2/1997**
- Les actualitzacions de la Llei 2/1997 efectuades el 2010 no s'han traslladat ni en el Decret 209/1999 (ni en el Decret 297/1997) ni tampoc en la majoria d'ordenances municipals (veure **art. 16 Decret 209/1999**).

TASCA 1: Identificació de la normativa

D'altra banda, en relació amb l'accés de tercers a tanatoris....

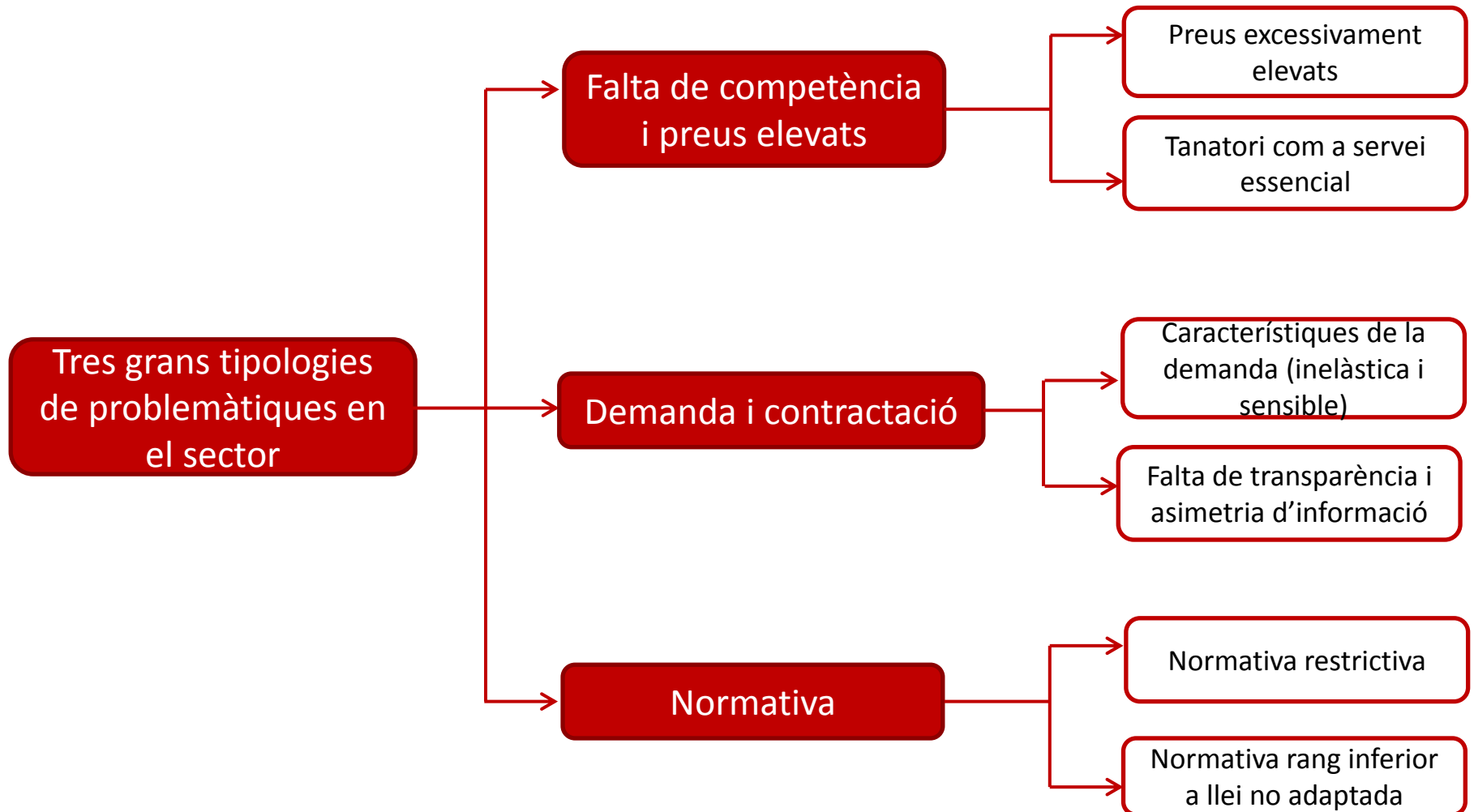
- La manca de reformes legislatives per impulsar l'accés de tercers als tanatoris (**actualment no hi ha cap referència als tanatoris a la Llei 2/1997; només articles 31 i 32 Decret 209/1999**) que fa anys que està en debat, és una prova que existeix encara marge per recórrer per tal d'incrementar la competència en el sector que permeti, alhora, una disminució de preus real i un increment del benestar general.
- Durant molts anys, la llei catalana vigent (Llei 2/1997) fins 2010 estableia que les ordenances i reglaments municipals podien exigir a les empreses funeràries la prestació del servei de tanatori (amb un nombre de sales determinat) i disposar d'un local propi en el terme municipal. I així ho varen fer molts municipis, especialment, els mitjans i grans.

TASCA 2: PROBLEMÀTICA

TASCA 2: Identificació de la problemàtica

- La normativa autonòmica ha condicionat clarament l'oferta del sector en el sentit que ha generat **monopolis locals a partir de les infraestructures essencials que representen els tanatoris.**
- A banda d'aquest aspecte normatiu, cal fer esment a **l'evolució dels costums i hàbits socials en relació amb la vetlla del difunt.** Si bé antigament era habitual la vetlla del cadàver al domicili, aquesta pràctica ha estat substituïda per la vetlla als tanatoris. Aquest canvi social explica, en part, la presència d'un gran nombre de tanatoris a Espanya (i a Catalunya) en els últims anys. Tanmateix, **els elevats preus i la poca competència** s'han presentat com a problemàtiques representatives del sector.
- Finalment, **les característiques de la demanda** del sector dels serveis funeraris fan que es generin situacions d'asimetria informativa que, entre d'altres, provoquen una sèrie de problemàtiques en el funcionament concurrencial del mercat.

TASCA 2: Identificació de la problemàtica

- **Preus i despesa funerària:** Els preus del sector dels serveis funeraris s'han presentat com una de les principals problemàtiques del sector.

Les elevades contraprestacions per la prestació de serveis funeraris han estat demostrades per diversos informes, entre els quals, trobem l'estudi de l'OCU "Funerarias oscuras, poca información y competencia" (2013), l'article de la revista Consumer "El coste de morir" (2017) i l'Informe de Global Economics Group presentat a l'Ajuntament de Barcelona (2017). L'estudi de la UPF "La despesa funerària a la ciutat de Barcelona" (2017) estima una despesa funerària més baixa tot i que utilitza paràmetres que no fan comparables els resultats.

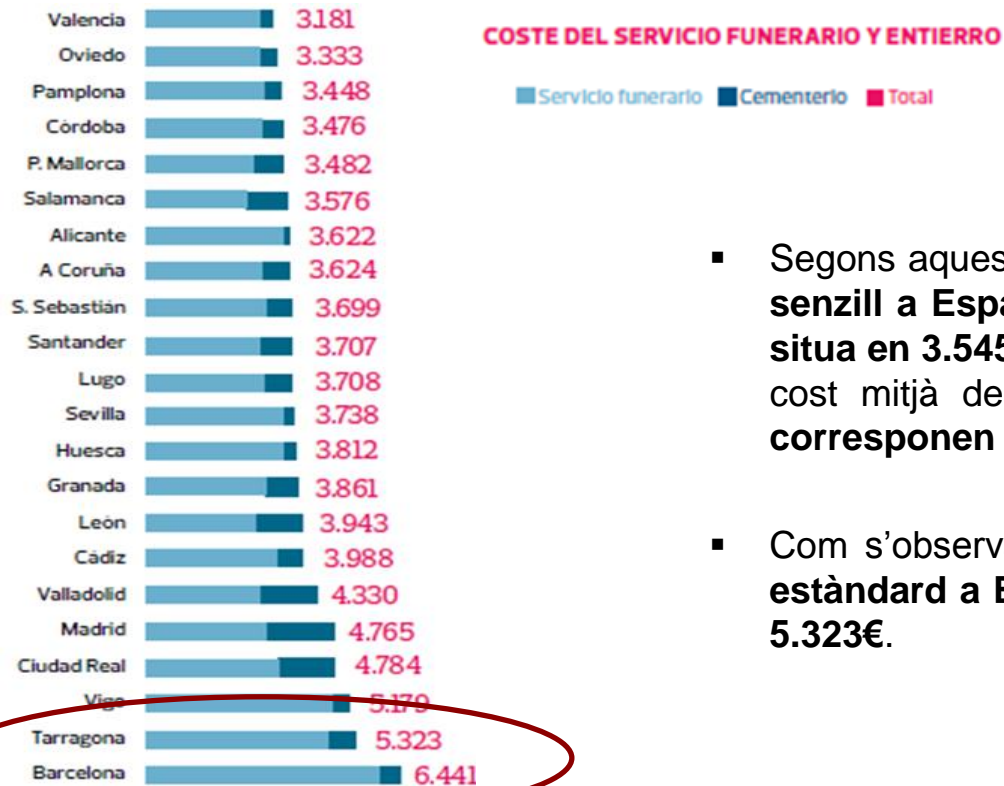
- **IVA:** Actualment, tot i que els serveis funeraris tenen la consideració de **servei essencial d'interès general** per l'**article 1 de la Llei 2/1997**, els serveis funeraris estan gravats al 21% (tipus general i no tipus reduït). Considerant que l'IVA és un impost que recau directament en el consumidor, aquesta circumstància no fa més que encarir un servei que, degut a les problemàtiques que es tracten en aquesta presentació, ja té un preu excessiu. **Cal fer una recomanació a l'Estat en el mateix sentit que proposa el Síndic de Greuges i que, fa uns mesos, es va plantejar en el Congrés de Diputats com a proposta.**

Informes sobre preus i despesa funerària (Barcelona/Catalunya)

	“Funerarias oscuras, poca información y competencia” (OCU, 2013)	“El coste de morir” (Consumer, 2017)	Informe Serveis Funeraris per l’Ajuntament de Barcelona (Global Economics Group, 2017)	“La despesa funerària a la ciutat de Barcelona” (UPF, 2017)
Àmbit d’estudi	Espanya/Municipal	Espanya	Barcelona	Barcelona
Despesa mitjana	6.441€ (Barcelona) 3.545€ (Espanya)	Més de 3.000€	Més de 7.000€	3.190,19€
Inclou despeses de cementiri	Sí	Sí	Sí	No
Inclou IVA	Sí	Sí	Sí	No
Preus clients sense assegurança	-	-	Un 75% més car pel mateix servei	Entre 3.474 € i 6.245 €
Preu assegurança	6.000€ - 7.000€	-	5.300€	-
Prima única	No	-	Sí	-

“Funerarias oscuras, poca información y competencia” (OCU, 2013)

L'informe de l'OCU (2013) conclou que Barcelona i Tarragona són les dues ciutats analitzades amb un cost conjunt pels serveis funeraris i de cementiri més elevat:

- Segons aquest informe, el **cost mitjà d'un enterrament senzill a Espanya (serveis funeraris + cementiris) se situa en 3.545 € (2013)**, valor que és un 56% superior al cost mitjà de l'any 2003. D'aquests 3.545€, **2.931 € corresponen a serveis funeraris i la resta a cementiri.**
- Com s'observa en el gràfic, **el cost d'un enterrament estàndard a Barcelona és de 6.441€ i a Tarragona de 5.323€.**

TASCA 2: Identificació de la problemàtica

Competència i preus

“Funerarias oscuras, poca información y competencia” (OCU, 2013)

Informació

Pressupost

BARCELONA

S. FUNERARIS BARCELONA

6.441

Acceptable

Muy malo

TARRAGONA

S. MUNICIPALS TARRAGONA

5.323

Muy malo

Muy malo

Llegenda

- Muy bueno
- Bueno
- Acceptable
- Malo
- Muy malo
- n.p No procede

- Serveis funeraris + cementeri (inhumació):** OCU, en el seu estudi, va sol·licitar **PREU** d'un servei bàsic que inclogués serveis funeraris (trasllats al tanatori, sala de tanatori, trasllat al cementiri, documents, una corona de flors, fèretre) i cementiri (inhumació per 5 anys o el període més curt que acceptés el cementiri).
- Informació:** Hi ha tarifes exposades al públic? Et donen un catàleg si el demanes? Hi ha fulls de reclamació?
- Pressupost:** OCU va valorar si les empreses entregaven un **PRESSUPOST** complet amb identificació de l'empresa i del sol·licitant, amb conceptes desglossats, import total, data de validesa i IVA.

“El coste de morir” (Consumer, 2017)

“El coste de morir” (Espanya)	
Producte o servei	Despesa mitjana
Fèretre (depèn del material i ornamentació)	1.000 €
Cotxe fúnebre	500 €
Tanatori (no s'especifica hores demanades però 36h són les habituals per la vetlla segons l'OCU)	600 €
Taxes i certificats (certificat mèdic, inscripció defunció al Registre Civil i llicència d'enterrament o incineració)	150 € - 300 € (si ho gestiona l'empresa funerària)
Flors	60 – 700 €
Esqueles	400 € (les més barates)
Targetes de record	0,80 €/per targeta
Taula de firmes	50 €

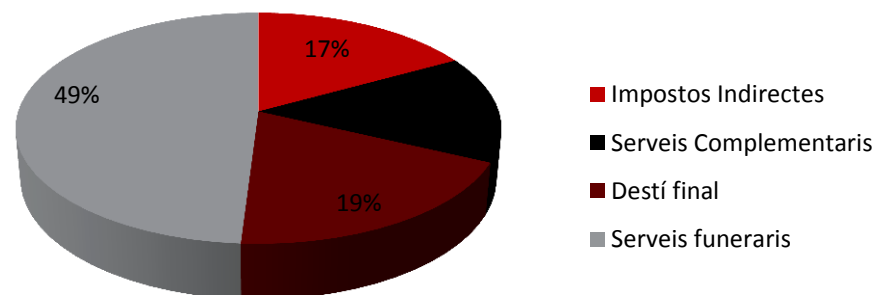
Informe Serveis Funeraris per l'Ajuntament de Barcelona (Global Economics Group, 2017)

- D'acord amb aquest informe contractat per l'Ajuntament de Barcelona a Global Economics Group, la despesa mitjana en concepte de serveis funeraris a la ciutat de Barcelona (incloent IVA i despesa en cementiri) **és superior a 7.000 €**. En aquest sentit, l'estudi revela que el cost d'un servei funerari demanat per una assegurança és al voltant d'un 75% més econòmic que el cost del mateix servei demanat per un individu.
- En relació a la repartició d'aquesta despesa, **fins un 90% es considera despesa que prové dels serveis funeraris**, mentre que el 10% restant corresponent a despesa de cementiri.
- Amb tot plegat, aquest informe destaca la situació de duopoli que reflexa el mercat barceloní dels serveis funeraris, on **el 87% del mercat es acaparat per Mémora i Àltima**. Aquesta situació no ha canviat en els últims 10 anys.
- Finalment, per reduir els preus dels servies funeraris, l'Ajuntament de Barcelona ha proposat un canvi en l'ordenança municipal i la creació d'una empresa funerària pública. En aquest sentit, l'estudi preveu que amb la introducció d'aquests canvis s'aconsegueixi una **reducció d'entre un 30 i un 50 per cent dels preus del sector a la ciutat de Barcelona**.

“La despesa funerària a la ciutat de Barcelona” (UPF, 2017)

- D'acord amb l'estudi encarregat per l'empresa Mémora i realitzat pel catedràtic d'economia de la UPF Oriol Amat i per l'economista Marc Oliveras (2017), **la despesa mitjana ponderada sense IVA pel concepte de serveis funeraris a Barcelona l'any 2016 va ser de 3.190,19 €**. S'observa força diferència en la despesa funerària entre els diferents districtes de Barcelona, des dels 2.756,18 € a Ciutat Vella fins els 3.899,82 € a Les Corts.
- Segons aquest estudi, la despesa funerària està estretament relacionada amb el nivell de renda de cada districte.
- L'estudi també presenta dades respecte el pes total de la despesa funerària sobre la despesa total que afronten les famílies quan es produeix una defunció:

Estructura de la despesa funerària

Font: “La despesa funerària a la ciutat de Barcelona” (UPF, 2017)

“La despesa funerària a la ciutat de Barcelona” (UPF, 2017)

Serveis funeraris	
Servei imprescindible	Servei opcional
<ul style="list-style-type: none">• Certificat mèdic• Trasllat difunt• Condicionament / Preparació bàsica del difunt• Permisos administratius• Taüt• Inscripció Registre Civil• Coordinació del servei	<ul style="list-style-type: none">• Tanatoestètica• Tanatopràxia• Sala de vetlla• Càtering per a família i convidats• Servei de tanatori• Coordinació de la cerimònia• Oratori
Complements	
<ul style="list-style-type: none">• Altres certificats• Taxes	<ul style="list-style-type: none">• Llibre d'assignatures• Etc...
Destí final	
<ul style="list-style-type: none">• Cementiri i inhumació• Cremació i urna	<ul style="list-style-type: none">• Sepultura• Làpida• Columbari
Impostos	
<ul style="list-style-type: none">• IVA	

“La despesa funerària a la ciutat de Barcelona” (UPF, 2017)

- Aquest estudi de la UPF destaca, a mode de conclusió, que en el cas de les **famílies no cobertes per l'assegurança de defunció (24,37% del total a Barcelona)**, la **variació de despesa funerària (sense IVA) entre districtes pot anar des dels 3.474 euros de Ciutat Vella fins els 6.245 euros de Les Corts.**

Anàlisi estructura de preus a Barcelona

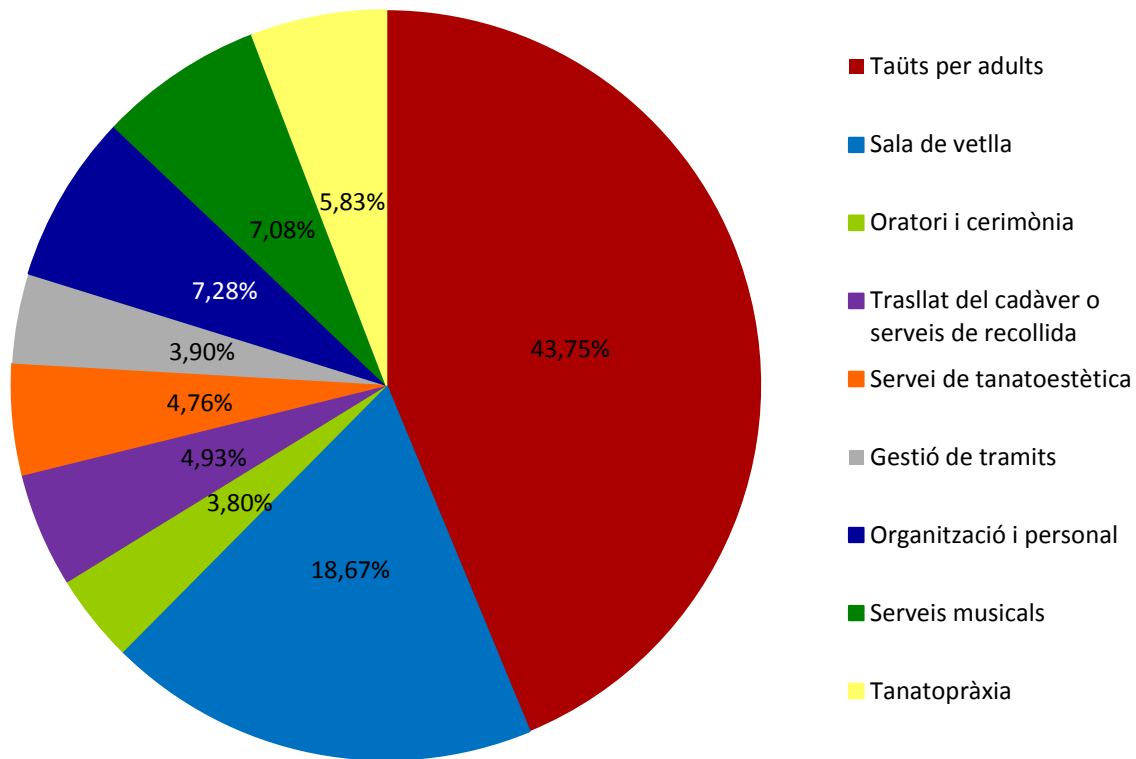
- Per realitzar aquestes anàlisis, s'han usat **dades publicades als catàlegs de tarifes** d'aquest mateix any de les principals empreses que operen a Barcelona (**Mèmora i Àltima**). Tanmateix, les dades que es presenten a continuació són resultat del càlcul de la **mitjana aritmètica** dels preus del producte o servei ofert per les empreses funeràries i s'han sumat els valors.
- Amb tot plegat, per contractar un funeral amb les següents característiques:

Inclòs	No inclòs
Taüt	Esqueles
Sala de vetlla	Flors
Oratori i cerimònia	Tanatoplàstia
Recollida del cadàver	Embalsamament
Tanatoestètica	Llibre de signatures
Gestió de tràmits	Recordatoris
Organització i personal	Inhumació o Incineració
Serveis musicals	
Tanatopràxia	

Anàlisi estructura de preus a Barcelona

- El total de cost pel servei (amb les característiques presentades anteriorment) corresponent a la mitjana aritmètica dels preus per les diferents qualitats i variants dels serveis ha estat de **6742,80 € (amb IVA inclòs)**.
- A més a més, fent un estudi del pes de cada servei en la despesa total, s'observa com **un taüt per adult té un cost mitjà que representa el 43,75% del total de la despesa de serveis funeraris**. En aquest sentit, **el taüt i el servei de la sala de vetlla, representen conjuntament un 62,42%** del cost dels serveis funeraris.
- En valors absoluts, el **preu mitjà d'un taüt és de 2.950,19 €**. En aquest a línia, la **sala de vetlla** presenta un cost de **1.258,68 €** mentre que els **serveis musicals** volten els **477 €**.

Distribució de despesa en serveis funeraris

Font: Elaboració pròpia

El paper de les assegurances de decessos en els preus dels serveis funeraris

- **Important penetració en el sector:** L'any 2015, el 60% de les defuncions a Espanya van estar cobertes per una assegurança de decessos. Més concretament, d'acord amb l'informe "La despesa funerària a la ciutat de Barcelona" (UPF, 2017), l'any 2016, el 75,63% de les defuncions a Barcelona estaven cobertes per assegurances de decessos.
- **Integració vertical en el sector funerari:** En aquest sentit, és rellevant destacar que algunes empreses asseguradores (com són Ocaso, Santa Lucía o Mapfre) que figuren entre les principals empreses asseguradores d'aquest àmbit, estan integrades verticalment amb empreses de serveis funeraris, tal i com destaca l'informe "L'Ús del tanatori i els seus efectes sobre la competència en els serveis funeraris" (ACCO, 2016) i l'"Estudi sobre la competència en el sector dels serveis funeraris a Catalunya" (DG Defensa de la Competència, 2007).
- **Preu:** De mitjana, a Espanya es paguen més de 5.000€ per una assegurança de decessos de prima única, d'acord amb l'estudi Global Economics Group (2017), "Análisis del mercado de servicios funerarios en la ciudad de Barcelona".

El paper de les assegurances de decessos en els preus dels serveis funeraris

	Santa Lucía		Ocaso		Segurcaixa		Preu mitjà	% sobre el preu mitjà global
	Asistència sènior		Asistència integral		Decessos estàndards			
	Preu	Capital	Preu	Capital	Preu	Capital		
Barcelona	4.944€	4.533€	6.220€	4.775€	4.817€	n/d	5.327€	3%
A Coruña	5.499€	5.056€	5.560€	4.255€	-	-	5.530€	7%
Alicante	5.367€	4.932€	6.694€	5.145€	-	-	6.030€	16%
Cuenca	4.010€	3.653€	4.271€	3.245€	-	-	4.140€	-20%
Madrid	6.500€	5.999€	6.235€	4.785€	5.001€	3.677€	5.912€	14%
Sevilla	4.748€	4.348€	4.612€	3.510€	-	-	4.680€	-10%
Tarragona	4.768€	4.367€	4.924€	3.755€	5.189€	3.271€	4.960€	-4%
València	4.470€	4.087€	6.385€	4.905€	-	-	5.428€	5%
Zaragoza	4.525€	4.139€	4.784€	3.645€	-	-	4.655€	-10%
MITJANA	4.981€	4.568€	5.520€	4.224€	5.002€	3.474€	5.185€	

Font: Global Economics Group (2017), "Análisis del mercado de servicios funerarios en la ciudad de Barcelona"

Potencial impacte de la reforma normativa en els preus

La Generalitat proposa una reforma en la línia de la plantejada per l'Ajuntament de Barcelona i, per tant, pronostica una reducció dels preus en un 30%. Evidentment, el percentatge del 30% és orientatiu ja que cal tenir en compte l'estructura del mercat comarcal així com la forma de gestió del servei funerari/tanatori per poder afinar amb major exactitud (Global Economics Group, 2017).

Es poden destacar dues ciutats que tenen gestió o titularitat pública de les empreses de serveis funeraris i els preus són relativament baixos:

- El preu mitjà del **servei funerari a Terrassa** per aquest any (**empresa pública**) **volta els 2.665,22 € (amb IVA)** que inclou un servei amb tanatori, recollida, certificat, preparació del difunt, preparació i acompanyament exèquies amb 2 intèrprets, sala de vetlla, fins a 150 recordatoris, corona i centre de flors naturals, gestió documentació complementària, bonificació servei integral i a escollir entre càtering o servei moments.
- L'Hospitalet (règim concessionari)**, el servei integral mig té un preu **de 2.662 € (amb IVA)** .

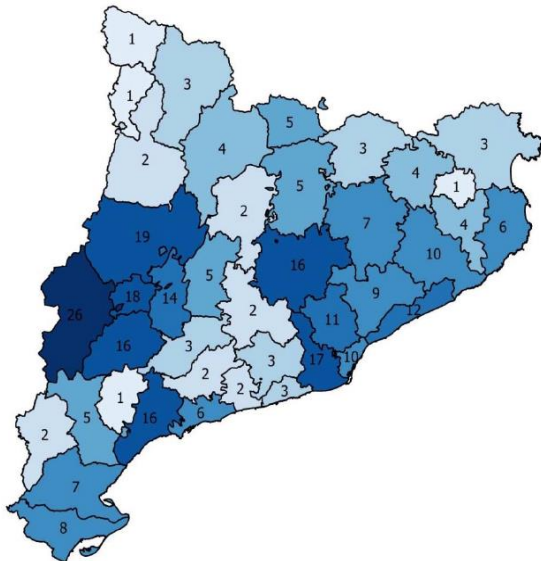
- **Servei de tanatori:** El servei de tanatori s'ha convertit en essencial en la prestació d'un servei funerari. Tot i l'elevat nombre de tanatoris públics a Catalunya, es produeixen les següents problemàtiques:
 - Manca de disponibilitat dels tanatoris existents amb accés a tercers. Cal diferenciar entre els municipis amb ordenança pròpia i municipis a qui se'ls aplica el **Decret 209/1999**, en concret, **l'article 32**. Els contractes de gestió privada de tanatoris públics no especifiquen la possibilitat d'accés a l'ús del tanatori de terceres empreses.
 - Establiment d'uns requisits per a les instal·lacions de tanatoris permanents al **Decret 209/1999 (article 31)** → aquests requisits no es podrien establir d'acord amb la **Llei 2/1997 (article 6.3)**. Falta de revisió de les lleis urbanístiques i plans urbanístics per tal d'evitar requisits innecessaris en la construcció de tanatoris, sales de vetlla i altres instal·lacions.

TASCA 2: Identificació de la problemàtica

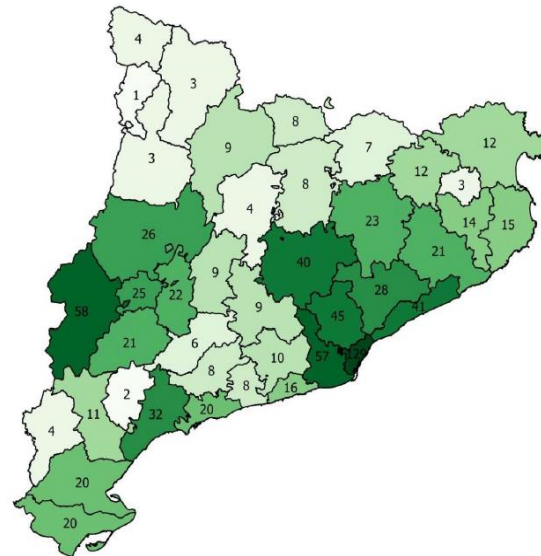
Tanatori com a servei essencial

Actualment a Catalunya hi ha un total de 294 tanatoris (814 sales de vetlla), 150 de titularitat pública i 144 de titularitat privada. Malgrat això, d'aquests 150 tanatoris de titularitat pública, 101 són gestionats per alguna empresa privada (de mitjana, cada tanatori té 3 sales de vetlla). Tanmateix, la majoria dels 947 municipis de Catalunya o bé no compten amb cap tanatori o bé en tenen un. Cal considerar, a més a més, que les comarques catalanes compten, de mitjana, amb pràcticament 20 sales de vetlla cadascuna.

Tanatoris a Catalunya

Sales de vetlla a Catalunya

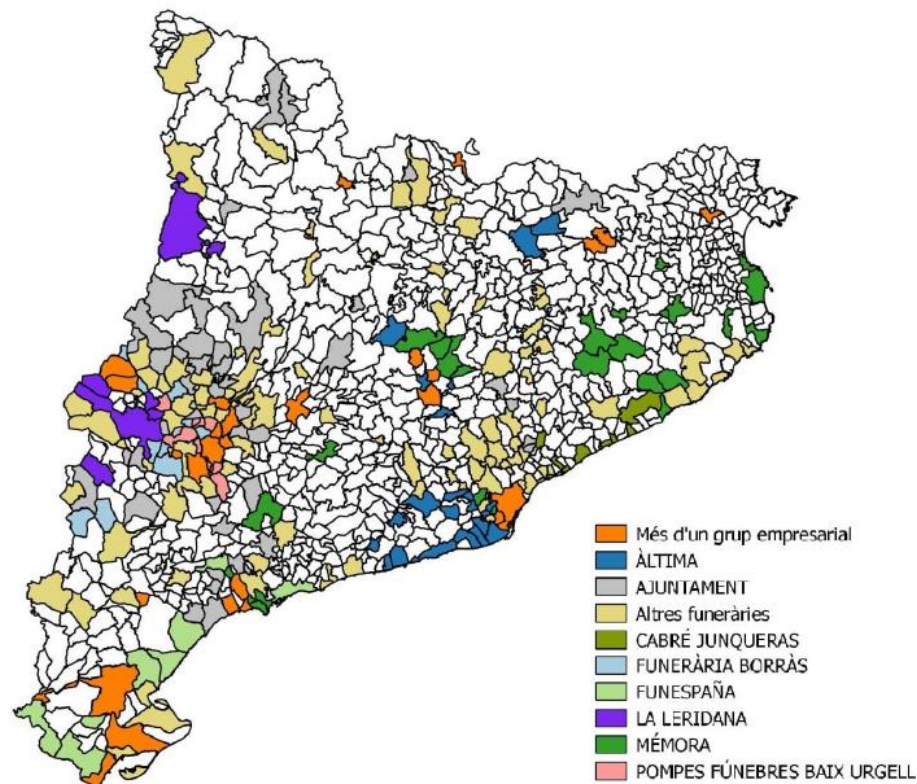

Font: "L'ús del tanatori i els seus efectes sobre la competència en els serveis funeraris" (ACCO, 2016)

TASCA 2: Identificació de la problemàtica

Tanatori com a servei essencial

El mercat dels serveis de tanatori presenta una **especialització territorial** dels principals grups empresarials.

Font: “L’ús del tanatori i els seus efectes sobre la competència en els serveis funeraris” (ACCO, 2016)

D'acord amb l'informe de l'ACCO "L'ús del tanatori i els seus efectes sobre la competència en els serveis funeraris" (2016), a Catalunya hi ha actualment una sala de vetlla per cada 75,33 difunts i 208,57 difunts per tanatori. Aquestes dades provarien la suficiència de sales de vetlla i tanatoris en el territori català, malgrat que la distribució d'aquestes instal·lacions no es homogenia.

Si ens fixem en el nombre de defuncions per sala de vetlla en cada comarca catalana, podem observar com les comarques amb **més defuncions per sala de vetlla**, per tant, potencialment amb major necessitat de construcció de nous tanatoris, són les comarques situades a les rodalies de Barcelona o a la pròpia Barcelona. Tanmateix, les comarques amb **menys defuncions per sala de vetlla**, es troben especialment a la zona dels Pirineus (Cerdanya, Pla d'Urgell, Vall d'Aran...). En tot cas, a la comarca del Barcelonès (la que té un major nombre de defuncions per sala de vetlla), la ràtio de defuncions per dia en cada sala de vetlla no arriba al 0,50 (0,43). Per tant, es podria considerar que el nombre de sales de vetlla és més que suficient per abastir la demanda catalana, ja que en el pitjor dels casos (Barcelonès) cada sala de vetlla hauria d'atendre a menys d'un cadàver cada dos dies.

TASCA 2: Identificació de la problemàtica

Tanatori com a servei essencial

Comarca	Sales de vetlla	Individus per sala de vetlla	Defuncions per sala de vetlla	Superfície de la comarca per sala de vetlla	Municipis per sala de vetlla
Alt Camp	8	5629,08	51,63	67,25	2,88
Alt Empordà	12	11729,53	87,69	113,13	5,67
Alt Penedès	10	10580,30	83,07	59,27	2,70
Alt Urgell	9	2386,78	26,14	160,83	2,11
Alta Ribagorça	1	4153,40	38,50	426,90	3,00
Anoia	9	13148,71	106,64	96,26	3,67
Bages	40	4635,94	41,76	32,48	0,88
Baix Camp	32	5997,66	45,73	21,78	0,88
Baix Ebre	20	4101,32	38,64	50,13	0,70
Baix Empordà	15	8890,19	70,97	46,78	2,40
Baix Llobregat	57	14118,82	95,98	8,53	0,53
Baix Penedès	8	12585,03	90,31	37,05	1,75
Barcelonès	129	17393,85	157,03	1,13	0,04
Berguedà	8	5125,48	62,69	148,15	3,88
Cerdanya	8	2326,80	16,84	68,34	2,13
Conca de Barberà	6	3519,67	37,33	108,37	3,67
Garraf	16	9134,10	64,63	11,57	0,38
Garrigues	21	959,53	11,82	37,99	1,14
Garrotxa	12	4650,55	47,92	61,22	1,75
Gironès	14	13120,37	91,57	41,11	1,93
Maresme	41	10623,08	83,35	9,72	0,73
Montsià	20	3579,05	32,40	36,77	0,60
Noguera	26	1536,65	16,55	68,62	1,15

Osona	23	6715,28	57,24	54,79	2,22
Pallars Jussà	3	4640,13	62,42	447,70	4,67
Pallars Sobirà	3	2480,07	23,25	459,30	5,00
Pla d'Urgell	25	1490,24	13,39	12,20	0,64
Pla de l'Estany	3	10411,40	89,42	87,60	3,67
Priorat	2	4950,90	67,63	249,30	11,50
Ribera d'Ebre	11	2149,82	26,00	75,21	1,27
Ripollès	7	3741,03	47,79	136,66	2,71
Segarra	9	2559,56	24,03	80,30	2,33
Segrià	58	3597,35	30,45	24,08	0,66
Selva	21	8192,50	55,32	47,38	1,24
Solsonès	4	3416,60	36,44	250,30	3,75
Tarragonès	20	12526,74	83,47	15,97	1,10
Terra Alta	4	3146,00	39,81	185,75	3,00
Urgell	22	1682,56	16,85	26,35	0,91
Val d'Aran	4	2526,85	13,63	158,40	2,25
Vallès Occidental	45	19890,74	134,04	12,96	0,51
Vallès Oriental	28	14327,39	94,88	30,39	1,54
Mitjana	19,85	6789,54	56,47	99,22	2,28

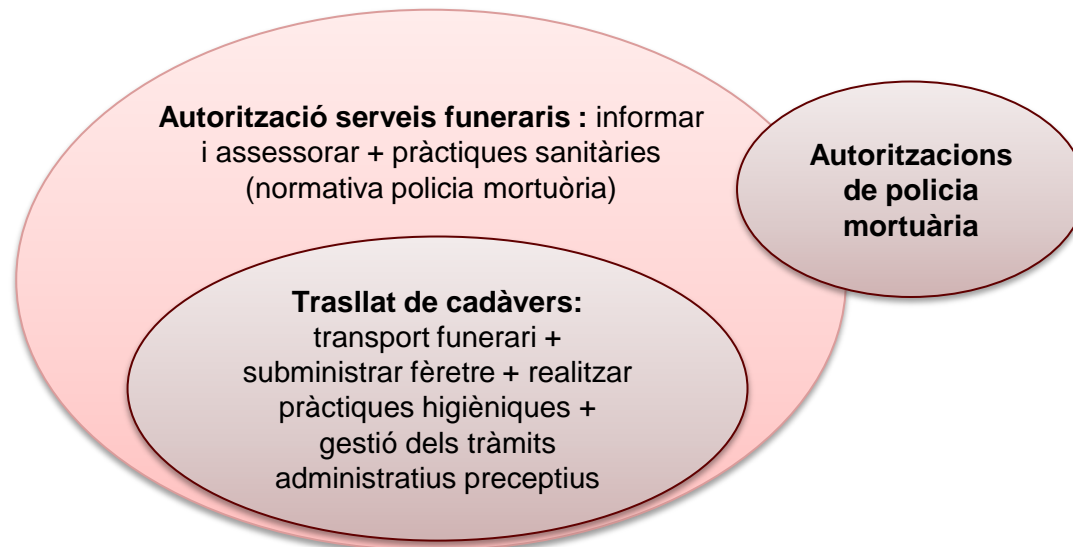
Font: "L'ús del tanatori i els seus efectes sobre la competència en els serveis funeraris" (ACCO, 2016)

- **Característiques de la demanda:** La demanda de serveis funeraris es caracteritza per:
 - Demanda relativament constant ja que depèn de les defuncions dels habitants del municipi o àrea d'influència que presenta certa regularitat
 - Les persones que sol·liciten la prestació del servei es troben en unes circumstàncies emotives i psicològiques especials
 - Es requereix una presa de decisions ràpida
 - Situació d'asimetria informativa: poca informació respecte del funcionament dels serveis funeraris per falta d'experiència.
- **Contractació i prestació dels serveis funeraris:** L'**article 4 de la Llei 2/1997** classifica les funcions obligatòries que ha d'exercir una empresa dels serveis funeraris sense mencionar la possibilitat de la realització de certes funcions de forma independent per empreses especialitzades. Tanmateix no s'especifica en dita llei la possibilitat de contractar les diverses funcions dels serveis funeraris de forma separada. Aquesta problemàtica està dificultant de forma clara la llibertat d'elecció del consumidor. Cal reformular article 4.2 de la Llei 2/1997 segons interpretació TSJC.

- **Requisits mínims per a l'autorització per la prestació dels serveis funeraris:** El **Decret 209/1999** que presenta el Reglament de caràcter supletori dels serveis funeraris municipals estableix (igual que la gran majoria de les ordenances municipals) una sèrie de requisits mínims (**Títol 4 - Capítol 2**): capital mínim, justificació de solvència financera, fiança, instal·lacions i mitjans materials. Dits requisits estan regulats a la **Ilei 2/1997 (Article 6)**. Tanmateix, molts d'aquests requisits han estat classificats com a innecessaris i com a barreres d'entrada per potencials competidors en el sector:
 - Nombre mínim de vehicles autoritzats (innecessari). [Decret 209/1999 \(Article 33\)](#).
 - Mínim de fèretres (innecessari).
 - Requisits relatius al personal (sense cobertura legal – avaluació prèvia). [Decret 209/1999 \(Article 36\)](#).
 - Requisit d'un capital mínim (sense cobertura legal – avaluació prèvia). [Decret 209/1999 \(Article 23\)](#).
 - Requisit d'una fiança (han de respondre al cost dels serveis funeraris de prestació forçosa). [Decret 209/1999 \(Article 25\)](#).
 - Exigència d'un local mínim (sense cobertura legal). [Decret 209/1999 \(Article 30\)](#).
 - Experiència mínima en el sector (sense cobertura legal).

- **Autoritzacions per a la prestació dels serveis funeraris: article 7 de la Llei 2/1997** en relació amb **l'article 50 i ss del Decret 209/1999**.

L'**article 5 de la Llei 2/1997** permet que les entitats habilitades per prestar serveis funeraris en el municipi on tenen la seu (és a dir, aquelles empreses amb autorització), tant si és dins com fora de Catalunya, poden prestar lliurement el servei de transport de cadàvers a qualsevol municipi de Catalunya. El transport pot portar associades les funcions compreses a l'article 4.b) i c) i la gestió dels tràmits administratius preceptius per a tot aquest procés → **PRINCIPI EFICÀCIA NACIONAL**

Modificació ordenança de Banyoles	
Punts a millorar	Explicació
Serveis funeraris municipals com a serveis públics	Es consideren els serveis funeraris com a serveis públics. Això contradiu la Llei 2/1997 que no els considera com a tals sinó com a serveis essencials d'interès general i poden ser realitzats tant per entitats públiques com privades.
Autorització municipal	Limitació de la prestació de serveis funeraris a les empreses que han estat autoritzades pel propi Ajuntament de Banyoles
Requisits i condicions exigides per a l'obtenció de l'autorització	Tot i l'eliminació del requeriment de tenir un tanatori en el municipi, hi ha encara alguns requisits mínims NO exigibles per l'ajuntament d'acord amb la Llei 2/1997
Vigència de l'autorització	S'estableix una vigència de 15 anys, tot i que la Directiva 2006/123/CE estableix que la vigència d'una autorització no serà limitada excepte en casos d'excepcionalitat
Àmbits d'actuació obligatoris	S'estableix com a obligatori la prestació del servei de tanatori. Això contradiu la Llei 2/1997 (Article 4).
Accés a les instal·lacions de tanatori d'altres operadors privats	S'estableix l'únic tanatori de Banyoles com a infraestructura essencial i es requereix el lliure accés a aquest a partir de preus públics o peatges que imposi l'Ajuntament de Banyoles. Aquesta actuació seria considerada per l'ACCO com a positiva si no fos perquè l'únic tanatori que hi ha a Banyoles es de titularitat privada. L'ACCO consideraria necessari dur a terme una anàlisi detallada sobre les condicions de competència del mercat. A més a més, no es considera oportú imposar de manera automàtica (disposició de caràcter general) aquest lliure accés al tanatori ja que les condicions de mercat poden canviar.

Modificació ordenança de Girona (1)

Punts a millorar	Explicació
Accés a les instal·lacions de tanatori d'altres operadors privats	S'estableix el tanatori com a infraestructura essencial i es requereix el lliure accés a partir dels preus públics o peatges que imposi l'ajuntament de Girona. Es considera una mesura positiva pels tanatoris públics però no pels privats. L'ACCO consideraria necessari dur a terme una anàlisi detallada sobre les condicions de competència del mercat.
Requeriments addicionals per a l'inici efectiu de l'activitat per part dels operadors ja autoritzats	L'ACCO considera que l'establiment de determinats requisits d'acreditació documental que condicionen l'inici efectiu de l'activitat es podria considerar un segon nivell d'intervenció administrativa que no tindria l'empara legal perceptiva.
Exigència de la prestació d'una declaració responsable per als operadors autoritzats en altres municipis per a la prestació de serveis funeraris a Girona	No es pot exigir una declaració responsable d'acord amb el manteniment del principi d'eficàcia nacional establerta a la llei 24/2005.
Manteniment de determinats requisits per a l'obtenció d'autorització per a la prestació de serveis funeraris	Estoc mínim de fèretres i requisits mínims relatius a les instal·lacions del tanatori

Modificació ordenança de Girona (2)

Punts a millorar	Explicació
Limitació de la implantació de les instal·lacions afectes als serveis funeraris només a les zones on el planejament admet l'ús específic de serveis funeraris	Impediments relacionats amb la legislació urbanística del municipi que actuen com a barreres d'entrada per a noves empreses del sector.
Operadors obligats a assumir la prestació forçosa dels serveis funeraris	No es defineix de forma clara si només els que han estat autoritzats per l'ajuntament de Girona o tot aquell que operi està obligat a prestar aquest tipus de serveis.
Accés a les instal·lacions de tanatori d'altres operadors privats	L'ACCO considera que en l'estat actual de la legislació, una ordenança municipal no pot establir una obligació d'accés <i>per se</i> a les instal·lacions de tanatori privades per part d'altres operadors.

Modificació ordenança de Salt

Punts a millorar	Explicació
Exigència de la prestació d'una declaració responsable per als operadors autoritzats en altres municipis per a la prestació de serveis funeraris a Salt	No es pot exigir una declaració responsable d'acord amb el manteniment del principi d'eficàcia nacional establerta a la Llei 24/2005.
Limitació del tipus de sòl en el qual es permet la implantació de tanatoris	Impediments relacionats amb la legislació urbanística del municipi que actuen com a barreres d'entrada per a noves empreses del sector.
Repartiment del cost dels serveis funeraris de prestació forçosa	D'acord amb l'article 7.2 de la Llei 2/1997, s'hauria de considerar que les úniques empreses a les que es pot exigir la prestació forçosa del servei són aquelles que estan establertes a Salt (en aquest cas) i que, per tant, tenen l'autorització de dit municipi.

Modificació ordenança de Manresa

Punts a millorar	Explicació
Establiment de determinats requisits mínims per a l'obtenció de l'autorització municipal, així com l'establiment de requisits mínims relatius a les instal·lacions de tanatoris	Els requisit relatius a mínims per a les instal·lacions de tanatoris estan fora de l'empara legal pels ajuntaments, tal i com marca la llei 2/1997 (Article 6). A més a més, l'ACCO considera oportú revisar la proporcionalitat de certs requisits com ara el nombre mínim de vehicles i fèretres.
Limitació del tipus de sòl en el qual es permet la implantació de tanatoris i altres instal·lacions afectes als serveis funeraris	Impediments relacionats amb la legislació urbanística del municipi que actuen com a barreres d'entrada per a noves empreses del sector.
Establiment d'una fiança que ha de respondre al principi de continuïtat	D'acord amb l'article 8 de la Llei 2/1997, la fiança exigible per l'ajuntament ha de respondre únicament al cost dels serveis funeraris de prestació forçosa (principi d'universalitat).

TASCA 3: OBJECTIUS I PROPOSTES DE SOLUCIONS

TASCA 3: Objectius i propostes de solucions

Objectiu 1. Afavorir la competència efectiva entre les empreses –així com la seva competitivitat– en benefici de l'eficiència econòmica i el benestar dels consumidors

- *Objectiu 1.A.* Suprimir barreres d'entrada i altres restriccions vinculades amb l'accés i l'exercici a l'activitat de serveis funeraris que siguin innecessàries i/o desproporcionades.
- *Objectiu 1.B.* Facilitar als operadors, potencials o no, l'accés als tanatoris que constitueixin una infraestructura essencial en condicions objectives, transparents i no discriminatòries.
- *Objectiu 1.C.* Garantir una major capacitat d'elecció dels consumidors.
- *Objectiu 1.D.* Mantenir un nivell adequat de protecció dels interessos generals afectats per la prestació de serveis funeraris, com ara la salut pública o els drets de les persones usuàries.

Objectiu 2. Assegurar que els consumidors disposin d'un major grau d'informació sobre l'oferta de serveis funeraris

- *Objectiu 2.A.* Amb caràcter més específic, es volen reduir els costos d'informació que afecten els consumidors per tal que la presa de decisions sobre la contractació dels serveis sigui més informada i s'evitin pràctiques inadequades en la captació de clients.

Objectiu 3. Reforçar la seguretat jurídica amb un marc normatiu més clar i harmonitzat

- *Objectiu 3.A.* Al mateix temps, aquest marc normatiu hauria de contribuir a prevenir incongruències entre la normativa legal i la normativa reglamentària (tant autonòmica com municipal) amb ple respecte dels principis de jerarquia normativa i d'eficàcia nacional de les autoritzacions.

TASCA 3: Objectius i propostes de solucions

Opció de “no fer res”

- **Aquesta opció suposa:** (1) múltiples barreres d'entrada que dificulten o impedeixen entrada nous operadors, (2) obstacles per accés de tercers a tanatoris, (3) informació insuficient pels usuaris i (4) inseguretat jurídica.

Opció no normativa

- Impulsar la creació de nous tanatoris de titularitat pública (objectiu 1.B).
- Divulgar criteris a través d'altres organitzacions (diputacions o entitats municipalistes) sobre la modificació dels contractes de gestió de serveis de tanatoris vigents i futurs en relació amb l'obligació de facilitar l'accés a tercers (objectiu 1.B).
- Promoure campanyes de difusió d'informació sobre l'oferta de serveis funeraris a través dels ens locals (objectiu 2.A).
- Divulgar criteris a través d'altres organitzacions (diputacions o entitats municipalistes) sobre com adaptar les ordenances municipals als canvis legals (objectiu 3.A).

L'opció de “no fer res” per si mateixa no compleix amb els objectius establerts, per tant, només es contemplaria no fer modificacions normatives si van acompanyades de solucions “no normatives”.

TASCA 3: Objectius i propostes de solucions

Opció de modificació
normativa

Modificació Llei 2/1997 +
adaptació reglamentària

- Revisar els règim d'intervenció administrativa (objectius 1.A i 1.C):
 - Establir un catàleg de requisits essencials per a la prestació de l'activitat de serveis funeraris en base a criteris de necessitat i proporcionalitat i donar cobertura legal a aquells requisits que ho requereixin.
 - Preveure, si escau, que els instruments de planejament urbanístic disposin de sòl suficient per a la implantació de nous tanatoris. S'hauria de valorar l'encaix d'aquesta alternativa amb la normativa urbanística.
- Establir obligacions específiques respecte els titulars –públics o privats- de tanatoris (objectius 1.B i 1.C):
 - Imposar l'obligació d'accés (o subministrament) als tanatoris de titularitat pública.
 - Imposar als poders adjudicadors l'obligació d'establir clàusules en els contractes de gestió de serveis de tanatoris que obliguin l'adjudicatari a permetre l'accés a les sales de vetlla a qualsevol empresa funerària o usuari que ho sol·liciti en condicions objectives, transparents i no discriminatòries. S'hauria de valorar l'encaix amb la normativa en matèria de contractació.
 - Imposar als poders adjudicadors l'obligació de modificar els contractes de gestió per tal d'incloure l'obligació que s'assenyala en el punt anterior.
 - Prohibir de forma expressa que a través de normes de rang inferior s'estableixin determinats requisits que dificulten l'accés i exercici de l'activitat (especialment, la vinculació del servei de tanatori amb la resta de serveis funeraris).
- Preveure obligacions d'informació específiques respecte les persones que participen directa o indirectament en la contractació dels serveis funeraris i que tenen capacitat d'influir en l'usuari. En consonància, caldria revisar el règim sancionador (objectiu 2.A).
- Fixar un termini per a l'adaptació del Decret 209/1999 i les ordenances municipals a la nova Llei (objectiu 3.A).

TASCA 3: Objectius i propostes de solucions

Modificació Decret
209/1999

- Revisar les mesures d'intervenció administrativa previstes al Decret 209/1999 per adequar-les a la Llei 2/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris. Aquesta opció ajudaria a clarificar el marc normatiu vigent i incrementaria la seguretat jurídica (objectiu 3.A).
- Tot i això, l'abast de la reforma seria força limitat ja que en primer lloc, en relació amb l'instrument formal, la normativa reglamentària no pot preveure determinats requisits necessaris per assolir els objectius 1.a i 1.c, els quals requereixen cobertura legal. En segon lloc, el fet que el Decret 209/1999 tingui caràcter supletori implica que no pugui tenir cap prevalença sobre les ordenances municipals i, per tant, que els efectes de la revisió siguin acotats. **És per això que aquesta opció hauria estat descartada.**
- En qualsevol cas, un cop es faci efectiva la reforma legal plantejada, caldrà modificar la normativa reglamentària per adequar-la als canvis legals que s'incorporin sobre la matèria (objectiu 3.A).

TASCA 3: Objectius i propostes de solucions

Tanatori: requisits i accés

Tenint en compte les dades i la problemàtica de tanatoris, cal presentar solucions en tres aspectes principals:

- **Accessibilitat dels tanatoris públics existents:** Una solució a la falta de competència en el sector dels serveis funeraris, i més concretament en l'àmbit dels tanatoris, podria ser **facilitar l'accés als tanatoris de titularitat pública (a partir d'uns preus públics) a qualsevol empresa de serveis funeraris que ho sol·liciti**. D'aquesta manera, es facilitaria l'accés al mercat de les potencials empreses que no hi accedien per no poder prestar el servei de tanatori als seus clients. Aquesta mateixa mesura l'està intentant implementar l'Ajuntament de Barcelona.

Tenint en compte que actualment el 51% (150) dels tanatoris a Catalunya són públics, l'impacte d'aquesta mesura s'esperaria que fos notable.

Alhora, cal destacar que hi ha casos (Rubí) en els quals els preus pel servei d'un tanatori de titularitat pública, gestionat per una entitat privada, l'estableix la pròpia entitat privada i no pas l'ajuntament o entitat pública titular de la instal·lació. Això suposa una **dificultat en l'accés a tanatoris públics que s'hauria d'eliminar a partir de l'establiment de tarifes** per part de l'entitat local titular del tanatori.

Titularitat del tanatori / Gestió del tanatori	Públic	Privat
Pública	Tarifes públiques	-
Privada	Preus regulats per l'empresa privada / Tarifes públiques	Preus regulats per l'empresa privada

TASCA 3: Objectius i propostes de solucions

Tanatori: requisits i accés

- **Requisits per al servei de tanatoris:** D'acord amb els organismes de competència, els requisits per l'establiment de tanatoris permanents establerts a la Decret 209/1999 i a la majoria d'ordenances municipals són excessivament restrictius i dificulten l'establiment de nous tanatoris. Per exemple, l'ACCO a "L'ús del tanatori i els seus efectes sobre la competència en els serveis funeraris" considera que:

“seria necessari modificar la normativa sectorial [...] així com qualsevol altra normativa relacionada per tal d'eliminar les barreres d'entrada normatives que actualment existeixen, així com els requisits excessius i injustificats sobre les instal·lacions. Així doncs, si es reduïssin els requisits dels tanatoris i s'equiparessin amb els d'una sala de vetlla i els condicionants urbanístics, mediambientals, etc. no constituïssin barreres d'entrada insalvables, gran part dels tanatoris que actualment es podrien considerar essencials perquè no són replicables podrien veure's afectats per noves pressions competitives.”
- Amb tot això, cal remarcar que el tanatori, d'acord amb l'article 31.2 del Decret 209/1999, requereix:
 - a) Sala de vetlla. El tanatori ha de tenir, com a mínim, una sala de vetlla. Aquesta sala ha de disposar de les instal·lacions següents: **una dependència per acollir la família i el públic en general; una sala d'exposició del cadàver, degudament refrigerada, i una sala per realitzar pràctiques sanitàries sobre cadàvers.**
- Cal preveure, si escau, que els instruments de planejament urbanístic disposin de sol suficient per a implantació de nous tanatoris. En el cas concret de Catalunya, no hi ha manca de tanatoris o sales de vetlla sinó problemes d'accés als mateixos que es podrien resoldre per altres vies diferents a la construcció de noves infraestructures.

TASCA 3: Objectius i propostes de solucions

Tanatori: requisits i accés

- **Servei de tanatori com a funció de serveis funeraris:** Amb la normativa actual, els serveis de tanatori figuren com a una funció dels serveis funeraris que no és estrictament obligatòria. En aquest sentit, es podria considerar la necessitat de NO considerar cap de les funcions que s'associen als serveis funeraris com a obligatòria. Aquesta mesura s'explica pels següents motius:
 - Facilitar la capacitat d'elecció del contractant dels serveis funeraris. Al no haver-hi cap funció obligatòria, es previsible una menor pressió per la paquetització dels productes i serveis.
 - Permet la separació de la contractació de les funcions en diferents operadors de serveis funeraris.

Finalment, és **important** que aquesta mesura vagi acompanyada de l'aplicació de millores en l'accessibilitat per part de tercers i els requisits exigits en l'establiment dels tanatoris. D'aquesta manera, es reflexa la realitat del servei de tanatori com a servei essencial per competir en el sector dels serveis funeraris alhora que se'n facilita l'accés per evitar que aquest servei es transformi en una barrera d'entrada al sector.

TASCA 3: Objectius i propostes de solucions

Autoritzacions

- **Transposar el principi d'eficàcia territorial al Decret 209/1999:** Caldria actualitzar el decret 209/1999 que estableix el reglament amb caràcter supletori per tal que aquest inclogui el principi d'eficàcia territorial del transport funerari i les seves funcions associades. Aquesta actualització suposaria la inclusió del principi d'eficàcia territorial en tots els nivells de la legislació autonòmica. D'aquesta manera, només quedarien sense incloure el principi d'eficàcia territorial aquelles ordenances que no s'hagin actualitzat des de 2010.

TASCA 3: Objectius i propostes de solucions

Autoritzacions

- **Eliminar/simplificar requisits per a l'autorització:** per tal de recollir allò establert a la Directiva Europea de Serveis 2006/123/CE, s'hauria d'eliminar dels requisits exigibles (Decret 209/1999) i de la possibilitat d'exigir-los (Llei 2/1997), tots aquells **requisits en relació al personal, requisits d'un capital mínim, mínim de fèretres, mínim de vehicles autoritzats i l'exigència d'un local**.
En relació als requisits exigibles per l'autorització, seria convenient mantenir el requisit d'una fiança (que ha de respondre al cost dels serveis funeraris de prestació forçosa) i establir com a requisits tots aquells elements relacionats amb el tipus de fèretre, vehicle etc... Que s'estableixen en el Reglament de Policia Mortuòria (Decret 297/1997).
- **Autorització: Declaració responsable o comunicació prèvia (Ex post):** Establir un sistema d'autorització municipal que consisteixi únicament d'una declaració responsable o una comunicació prèvia (mètodes de control Ex post, tal i com es recomanen a la Directiva Europea de serveis 2006/123/CE).
- **Modificar el Decret 209/1999 en la funció de l'autorització:** Establir, en el Decret 209/1999, que només es requerirà d'obtenir l'autorització municipal quan l'empresa en concret vulgui **establir-se** en el municipi en concret. En cap cas s'hauria de demanar autorització pel simple fet de **prestar els serveis funeraris**.

TASCA 3: Objectius i propostes de solucions

Transparència

- **Preus:** Tots els preus dels serveis oferts per les empreses funeràries haurien de figurar clarament marcats, desglossats i definits a la pàgina web de l'entitat i als catàlegs i pressupostos que faci l'empresa de serveis funeraris.
- **Punts d'informació:** En relació a aquest punt, trobem diverses opcions:
 - 1) Atorgar únicament a l'ajuntament la potestat d'establir punts d'informació on es doni informació de totes les empreses en els principals centres de captura de clients (hospitals, residències geriàtriques...).
 - 2) L'hospital, residència... Haurà d'entregar als familiars del difunt tots els catàlegs que les empreses de serveis funeraris els hi hagin fet arribar. Tenint en compte això, l'establiment de punts d'informació podria ser lliure i, fins i tot, es podria permetre el monopoli d'aquests punts en un hospital, sempre i quan s'entreguin tots els catàlegs o follets informatius als potencials clients.
- **Pressupostos:** Els potencials clients haurien de tenir dret a un pressupost gratuït i per escrit (ja sigui en paper o en format electrònic) vinculant pel prestador on es detallaran el servei o serveis oferts amb els seus respectius preus presentats de forma desglossada.

TASCA 3: Objectius i propostes de solucions

Transparència

- **Catàlegs:** El potencial consumidor hauria de tenir dret a un catàleg informatiu sobre tots els serveis que prestin, amb informació detallada de les característiques i preus finals dels mateixos, inclosos els impostos, desglossant, si escau, l'import dels increments o descomptes que siguin d'aplicació i les despeses addicionals que es repercuteixin. Aquest catàleg s'hauria de posar també a disposició de les autoritats competents en matèria de consum que ho sol·licitin. Finalment, els potencials clients haurien de ser informats de la possibilitat de demanar un catàleg com el que s'ha descrit, de forma gratuïta.

TASCA 4: RECOMANACIONS A L'ESTAT I ALS ENS LOCALS

TASCA 4: Recomanacions a l'Estat i als ens locals

Estat

- **IVA:** En relació amb la problemàtica de l'IVA, i en la mateixa línia de treball del Síndic de Greuges, podríem fer un escrit conjunt en el qual hi hauria de participar el Síndic de Greuges i totes les entitats que s'hi volguessin adherir, en el qual es demanes a l'Estat que canviés el tipus al qual es graben els serveis funeraris passant del tipus general (21%) al tipus reduït (10%) o superreduït (4%). Argumentari que es podria utilitzar en l'escrit:
 - La llei catalana classifica els serveis funeraris com a un servei essencial d'interès general.
 - Segons l'article 98 de la Directiva Europea 2006/112/CE, el tipus reduït o el super reduït són aplicables als serveis funeraris.
 - Establir el tipus general de l'IVA en els serveis funeraris és poc ètic.

TASCA 4: Recomanacions a l'Estat i als ens locals

Entitats locals

VEURE Opcions no normatives

- **Actualitzar l'ordenança:** Caldria instar als ajuntaments catalans amb ordenança pròpia que l'actualitzessin d'acord amb els canvis produïts a la llei (tant els que es van produir arran del decret legislatiu 3/2010, com els que s'esdevinguin de l'actual canvi normatiu → Encara per determinar).
- **Prestacions forçoses:** Seria recomanable que els ajuntaments eliminessin l'exclusivitat de la prestació forçosa per un únic tipus d'empresa (privada, pública o mixta). D'aquesta manera, totes les empreses (ja siguin públiques, mixtes o privades) estarien en igualtat de condicions en relació a l'obligatorietat de la prestació del servei a aquells usuaris sense capacitat econòmica.
- **Accés a tanatoris:** Recomana a les entitats locals que siguin titulars d'un tanatori gestionat per una entitat privada que estableixin preus públics per dits tanatoris. Aconseguint així una situació d'igualtat en l'accés als tanatoris públics entre totes les empreses competidores del sector dels serveis funeraris.

Generalitat de Catalunya

Generalitat
de Catalunya